

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2024-25

Nordåsveien barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	5
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	5
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING	6
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	6
4.1 OMSORG	7
4.2 LEK	7
4.3 DANNING.....	8
4.4 LÆRING	9
4.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP.....	9
4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	10
4.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	11
4.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	14
5 BARNES MEDVIRKNING	15
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	15
6.1 PROGRESJON	16
6.2 DIGITAL PRAKSIS	16
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	17
7 OVERGANGER	17
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	18
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	18
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	19
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	20
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	23
10. PLAN FOR VURDERING	24
11. KILDER OG REFERANSER	25

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 11. juni 2024

Barnehagens styrer: Inger Johanne Røse

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Barnehagens visjon: **Inn av døren med glede i kroppen – ut av porten med smil på toppen!**

I Nordåsveien barnehage jobber vi med at alle barna har en trygg tilknytning og opplever gode relasjoner. Forskning viser at kvaliteten på relasjonen er avgjørende for en sunn og funksjonell utvikling. Hjernen er avhengig av interaksjon med andre hjerner for å utvikle seg. Vi legger vekt på hvordan personalet møter barna og legger til rette for trygge og stimulerende omgivelser.

Trygghets sirkelen er et verktøy vi bruker basert på boken «Se barnet innenfra» av Ida Brandzæg, Stig Torstenson og Guro Øiestad. Et annet verktøy er filosofen Vygotskijs teori om den proksimale utviklingssone, gjennom å bygge på det barna allerede kan og gi barna nye utfordringer som de klarer med litt hjelp og veiledning av personalet eller andre barn. Barnehagens satsingsområder er språk, lek og sosial kompetanse. Vi ønsker å øke vår kunnskap om voksenrollen, hvem vi er i møte med barna og hvordan barn lærer gjennom lek.

Vi vet at barn lærer best i mindre grupper, og vi deler derfor barna inn i aldersinndelte grupper flere ganger i uken, både ute og inne. Ute er det lek med jevnaldrende og alle barna sammen. Inne er det lek i små grupper, formingsaktiviteter og samlingsstunder med ulike tema eller sang og musikk. Barna har planlagte gymaktiviteter i liten gruppe.

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

Vi ønsker å ha samme satsningsområder som barnehageåret 23/24. Vi har utviklet vår kompetanse på språk og lek og opprettholdt vår kunnskap om sosial kompetanse. Vi ønsker å lære mer og sette i gang flere tiltak for barna og velger de samme satsningsområdene ett barnehageår til.

SPRÅK: Vi opplever at flere barn har forsinket språkutvikling og at flere barn er flerspråklige. Vi ønsker å gi barna språk til å samhandle med hverandre for å kunne utvikle gode vennskap og oppleve et inkluderende fellesskap. Videre er det et mål at alle barna har en god språklig kompetanse før skolestart.

LEK: Vi ønsker at barna skal få utfolde seg og utvikle seg gjennom lek. Målet dette året er at personalet skal jobbe for å skape et mere spennende ute- og innerom for barna, og utvikle egen lekekompetanse.

SOSIAL KOMPETANSE: Vi ønsker at barna skal mestre sosiale ferdigheter som de har behov for, slik at de kan samhandle på en god måte og oppleve et godt fellesskap med hverandre.

3.2 Satsingsområdene

Språk

- Vi fortsetter med systematisk høytlesning, språkstimulerende samlinger, og en liten språkgruppe for de barna som har behov for det.
- Se tiltakene våre under punkt 3.6 om språk.

Lek

- Vi vil lage spennende og inspirerende lekerom for barna inne og ute.
- Ryddige rom der lekene er sorterte, slik at det inspirerer til god lek.
- Fornye lekerommene med andre rekvisitter, leker og utkleddingstøy.
- Gjennom refleksjon og dialog skal personalet utvikle seg faglig.
- Se tiltakene våre under punkt 3.2 om lek og punkt 3.5 om vennskap og fellesskap.

Sosial kompetanse

- Personalet skal veilede barna til å utvikle gode sosiale ferdigheter. Det er et mål at barna tør å hevde seg selv, kan innordne seg i et felleskap og være inkluderende med andre barn.
- Se tiltakene våre under punkt 3.3 om danning, punkt 3.5 om vennskap og felleskap, og punkt 3.7 om fagområder.

3.3 Kompetanseutvikling

- Barnehagen har egne fagmøter for barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Der diskuterer vi innhold fra bøker vi leser, for å finne forbedringspunkter for egen praksis, og deler egen praksis med hverandre.
- Personalet forbereder seg før fagmøter ved å tenke igjennom å skrive ned egen praksis eller lese fagbok med refleksjonspunkter.
- Alle i personalet forbereder aktiviteter for barna som de har ansvar for.
- Vi bruker avdelingsmøter til å kartlegge barnas utvikling, lekekompetanse og relasjoner til andre barn og personalet.
- Vi bruker personalmøter til faglig oppdatering og praktisk utforming av bedre innerom og uterom.
- Vi finner artikler og bilder på nett og besøker andre barnehager til inspirasjon for å utvikle lekerommene.
- Vi leser sammen kapitler fra boka «Se barnet innenfra» av Ida Brandzæg, Stig Torstenson og Guro Øiestad og «Det viktigste er å få leke» - Margareta Öhman.
- Hver avdeling har fått boka «*Barns språkutvikling - muntlig og skriftlig*» - A. Høigård, som kan brukes som oppslagsverk og kompetanseheving på språk.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

(Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Vi bekrefter barna på positive handlinger.
- Vi lytter til det barna har å fortelle og er opptatt av, og sammen øver vi på å sette ord på barnas følelser og handlinger.
- Vi er til stede her og nå, følger med og er sensitive for barnas signaler.
- Vi veileder barna til å hjelpe hverandre, trøste hverandre og vise omsorg.
- Vi hjelper barna til å sette ord på hva de er gode til, og hva de trenger å øve på.

4.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Vi er engasjerte voksne som observerer og deltar i barnas lek, hjelper barna å komme inn i leken, og viser glede og humor sammen med barna.
- Vi snakker sammen i avdelingsmøte om hva slags lek barna er opptatt av nå, slik at personalet kan til rette legge for barnas leke temaer.
- Med utgangspunkt i hva barna er opptatt av tilrettelegger vi rommene i barnehagen for ulike typer lek

- Vi skal jobbe videre med å lage spennende uterom
- Vi deler utelekeklassen i soner med ansvarlig personal, slik at de andre i personalet kan observere og leke med barna.

4.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Vi har en empatisk holdning og anerkjennende væremåte. Dette betyr at vi prøver å se situasjoner fra barnas perspektiv, og viser omtanke og respekt for deres følelser og synspunkter.
- Vi er opptatt av relasjoner, hvordan vi er som voksne, hva vi sier og hvordan vi handler overfor barna.
- Vi er gode forbilder for barna, og vi framtrer som trygge voksne. Vi snakker og handler på en god måte, som gjør at barna har lyst å være sammen med oss.
- Vi gir barna oppmuntrende og positive bemerkninger når de leker, inkluderer andre, deler med hverandre, venter på tur, og når de hjelper hverandre.
- Vi lærer barna å løse konflikter med dialog.
- Vi lærer barna at vi har samme verdi gjennom å snakke om at vi som mennesker er ulike, at vi kommer fra ulike familier, representerer ulike kulturer, og er verdifulle som den vi er.

4.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi støtter barnas nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst ved å lytte til det barna er opptatt av, og ved å undre oss sammen.
- Vi deler av vår egen kunnskap.
- Vi bruker digitale verktøy for å finne ut av det vi lurer på.
- Vi legger til rette for gode relasjoner barna imellom, og mellom personalet og barna. Se tiltakene under punkt 4.3 om danning og punkt 4.5 om vennskap og fellesskap.
- Vi legger til rette for formelle og uformelle læringssituasjoner. En formell læringssituasjon er eksempelvis en samlingsstund, en aktivitet eller et måltid. En uformell læringssituasjon skjer eksempelvis i lek, og når vi undrer oss sammen med barna.

4.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi har samlinger med barna hvor vi bruker konkrete og dramatiserer episoder fra barnas lek, hvor barna bidrar med gode løsninger.
- Vi gjennomfører barnemøter, og møte med ett og ett barn ved behov hvor vi snakker om følelser, trygghet, relasjoner og hvordan barna kan løse konflikter.
- Vi oppretter alltid tiltak eller aktivitetsplan når vi ser at barn ikke har det trygt og godt eller faller utenfor i leken
- Vi har smågrupper på avdeling og i aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene, slik at barna har gode muligheter for å utvikle vennskap
- Vi jobber systematisk med barnas bordplassering og hvem som sitter sammen med hvem i garderobe og i samlingsstund, slik at alle barn opplever et godt fellesskap.
- Vi snakker om hvert enkelt barn i avdelingsmøter og setter inn tiltak for barn som har utfordringer med vennskap og lek med andre barn
- Vi gjennomfører systematisk kartlegging av barna to ganger i året med skjemaet «Alle med» og setter inn tiltak overfor enkeltbarn ved behov
- Vi kartlegger personalets relasjonelle forhold til hvert enkelt barn med påfølgende tiltak ved behov (fargekodeskjema)

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Vi inkluderer alle barna i språkstimulerende aktiviteter som å spille spill, lære barna rim og regler, høytlesning for en liten gruppe barn, og ved å ha samtaler om inkludering.
- Vi hører på hva barna har å fortelle, og hjelper de å sette ord på handlinger.
- Vi er oppmerksomme på barnas signaler, selv om de ikke kan uttrykke seg med verbalt språk.
- Vi avbryter ikke samtaler barn-voksen eller barn-barn uten å spørre om det er greit.
- Vi leser bøker for barna
- Vi bruker konkrete og bilder til å forsterke språket ved bruk av dagstavle, bilder på lekekasser, til sanger og i samlingsstund.
- Vi har små språkgrupper for barn som har behov for ekstra språkstimulering.
- Når vi har barn i gruppa som bruker tegnspråk, legger vi opp til at alle barna i gruppa lærer ulike tegn ved å bruke «ukas tegn».

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

4.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi bruker bilder og konkreter til å forsterke språket som dagstavle, bilder på lekekasser, til sanger og i samlingsstund.
- Vi henger alfabetet synlig på avdelingen.
- Vi synger sanger med bevegelse.
- Vi lærer barna rim og regler.
- Vi leser bøker for barna.
- Vi bruker konkreter og dramatisering til å forsterke ulike situasjoner barna opplever i barnehagen, eksempelvis en konflikt. Barna kan komme med forslag til gode løsninger, som de selv kan bruke om lignende situasjoner inntreffer senere.

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Vi har gymaktiviteter for barna, og legger til rette for at barna øver på grunnleggende bevegelser som å krype, krabbe, gå, løpe, hoppe og hinke mm.
- Vi går på tur i ulendt terreng og legger til rette for fysisk stimulerende aktiviteter ute.
- Vi legger til rette for at barna skal utvikle gode sosiale ferdigheter (se punkt 4.5 om vennskap og fellesskap og 4.6 om kommunikasjon og språk).
- Vi lærer barna å sette grenser for sin egen kropp ved å lære de å bruke stopptegn og ha samlinger om kroppen.
- Barna får servert grønnsaker og frukt hver dag.

Kunst, kultur og kreativitet

- Vi har formingsaktiviteter med maling, tegning og plastelina, hvor barna kan bruke sin kreativitet og skaperglede.
- Vi henger opp barnas kunst og samtaler om den.
- Vi legger til rette for videreformidling av barnekulturen gjennom ulike fang- og sangleker.
- Vi har sangstunder hvor vi lærer barna å bruke rytmeinstrumenter.
- Vi legger til rette for dans og kreativt uttrykk gjennom musikk og bevegelse.
- Vi legger til rette for kreativ rollelek gjennom å formidle eventyr, og tilby barna utkleddingstøy og rekvisitter til bruk i leken.

Natur, miljø og teknologi

- Vi går på tur i skogen, stopper opp og ser, sanser og undrer oss over det som skjer i naturen gjennom året.
- Vi samtaler og undrer oss over fenomener i den fysiske verdenen.
- Vi bruker forstørrelsesglass, bøker og digitale verktøy for å finne ut av det som skjer i naturen og i miljøet.
- Vi gir barna mulighet til å leke med konstruksjonsleker som klosser, lego og duplo.
- Vi sorterer avfall, har søkelys på kildesortering, og snakker med barna om å ikke kaste søppel i naturen.

Antall, rom og form

- Barna leker med ulike former og mønstre.
- Vi lærer barna å sortere, telle, benytter og beskriver mengder og størrelser, og bruker matematiske grunnbegreper.
- Vi inspirerer barna til matematisk tenkning gjennom å bruke spill, digitale verktøy, leker og utstyr.
- Vi henger tallene 1-10 synlig på avdelingen.

Etikk, religion og filosofi

- Vi undrer oss sammen med barna om grunnleggende spørsmål om livet, gjennom samtaler og bøker.
- Vi lærer barna om likheter og ulikheter hos mennesker, og at alle er like mye verdt.
- Vi lærer barna å ha respekt for hverandre, og har som motto «Vi skal være mot andre, slik vi vil at andre skal være mot oss».
- Vi snakker om de kristne høytidene, leser bøker og besøker kirken.
- Vi gir barna kunnskap om andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn

- Barna skal oppleve at Nordåsveien barnehage er et inkluderende fellesskap preget av respekt og likeverd, der alle barna får anledning til å ytre seg, delta og bli hørt.
- Gjennom verdier barna møter i barnehagen ønsker vi å fremme læring om hva et demokrati er.
- Vi utforsker nærmiljøet med kirken, butikken, lekeplasser og toget.

- Vi lar barna delta i daglige gjøremål.
- Vi lærer barna å ferdes trygt i trafikken (se punkt 4.8 om trafikksikker barnehage).
- Vi lærer barna om ulike familieformer, og henger opp bilder av barnas familier og huset deres.
- Vi gir barna begynnende kjennskap til menneskerettighetene, og fokuserer spesielt på barnekonvensjonen.
- Vi markerer FN-dagen, Pride og samenes nasjonaldag.

4.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Barna får selv bestemme hva de vil leke, hvor de vil leke, og hvem de vil leke med i perioder av dagen. Samtidig er personalet opptatt av at alle barna skal inkluderes i en lek.
- Barnehagen er bevisst på barnas ulike uttrykksformer, og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, modenhet, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Medvirkning kan være gjennom spontane barnesamtaler, samlinger og møter i grupper, voksen-barn samtaler, og ved å være en sensitiv voksen som leser barnas kroppsspråk.
- De voksne følger opp spontane tanker som kommer fra barna ved å ta seg tid til å undre seg sammen med dem.
- Vi bruker dialog og rollespill til å hjelpe barna å være løsningsorienterte i konflikter.
- Personalet lager temarom ut fra hva barna er opptatt av
- Personalet legger til rette for bøker og leker barna viser interesse for.

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens

innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Hver aldersgruppe i barnehagen jobber systematisk med de ulike fagområdene og temaer
- Når barna viser interesse for et tema, kan vi bygge videre på det i samlinger og lek.
- Når personalet ser et behov i barnegruppen, tar vi det opp som tema og bruker konkrete og rollespill i samlinger, og i samtaler med barna i mindre grupper.
- Vi jobber systematisk med at barna skal bli selvstendige ut fra sitt eget ståsted.
- Vi jobber systematisk med at barna skal kunne innordne seg i en gruppe og hevde seg selv.
- På våren har de eldste barna foredrag om et forberedt tema for de andre barna i gruppen sin

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker Ipad sammen med barna når det er temaer barna interesserer seg for.
- Vi bruker Ipad sammen med barna når vi skal visualisere ulike temaer.
- Barna får bruke kamera for å ta bilder av det de opplever. Personalet skriver ut bilder, henger opp bildene og samtale med barna om det barna ønsker å formidle gjennom bildene.

6.3 Kvalitetskjenntegn

Kvalitetskjenntegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenntegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenntegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

Kvalitetskjenntegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi tar kontakt med alle nye foreldre pr. telefon.
- Vi arrangerer ukentlige besøksdager i mai og juni, slik at foreldrene blir kjent med personalet og andre foreldre. Dette for at foreldrene kan bli kjent med hva en barnehage er, og for å kunne trygge egne barn i oppstarten.
- Vi jobber for at barna skal oppleve trygghet og omsorg ved at hvert barn har sin kontaktperson den første tiden de går i barnehagen.
- Vi har en samtale med foreldrene en av de første dagene barnet går i barnehagen, for å utveksle informasjon slik at barnets behov blir ivaretatt på best mulig måte.
- Vi tilrettelegger dagen rundt barnas søvnbehov.
- Vi oppfordrer foreldre til å bruke god tid på tilvenningen og gi barnet kortere dager i starten.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- I juni er barna på besøk 2-3 ganger i uken på avdelingene de skal begynne på, sammen med en trygg voksen fra egen avdeling. Etter hvert er de på besøk uten at en voksen fra deres egen avdelingen er til stede.
- Barna spiser måltider på avdelingene de skal begynne på.

- Gjennom året leker vi på de nye avdelingene når disse er tomme.
- På våren leker alle avdelingene sammen ute, så alle barna og personalet blir kjent med hverandre.
- I mai og juni er barna med på tur med den nye avdelingen, sammen med en trygg voksen fra egen avdeling.
- Personalet på Tussi og Tigergutt tar kontakt med de nye barna, for å bli kjent med de som skal begynne på avdelingen.
- Viktig informasjon om barnet blir videreformidlet til ny avdeling.
- Foreldrene til barna som skal begynne på ny avdeling får beskjed om avdeling/gruppe i løpet av våren.

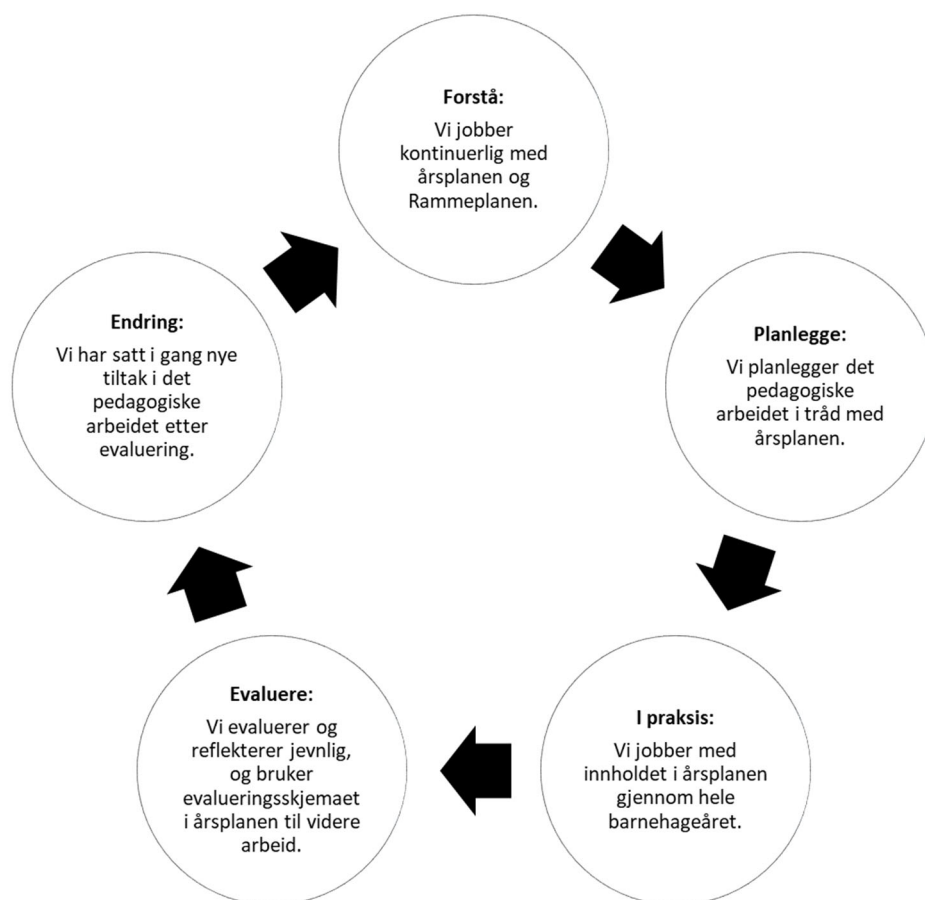
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen bruker en plan for overgangen barnehage-skole-SFO
- Vi har skoleforeberedende samlinger fra august til juni, hvor tema er kroppen og følelser, språksprell, mattekista, og foredrag om norske dyr.
- Vi har foreldresamtaler i mars med hovedfokus på overgangen til skole.
- Vi arrangerer- og er deltagende i skogtreff og skoletreff, hvor vi treffer barn som skal starte på samme skole.
- Vi har overgangsmøter med skolene.
- Vi jobber for at barna skal bli mest mulig selvstendige, robuste og ha en god selvfølelse før skolestart.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Vi planlegger det pedagogiske arbeidet på avdelingen og i de aldersinndelte gruppene på plandagene i august og januar, og i våre ukentlige avdelingsmøter.
- Pedagogisk lederteam har møte en gang i uken, og planlegger og evaluerer barnehagens pedagogiske arbeid.

- Alle ansatte får tid til å forberede aktiviteter de skal ha sammen med barna, og til å lese fagbøker som forberedelse til fagsamlinger.
- Barnehagen har personalmøter ca. en gang i måneden, og har fem planleggingsdager i året der vi får faglig påfyll, og planlegger det pedagogiske arbeidet.

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- I avdelingsmøtene evaluerer vi det pedagogiske arbeidet den siste måneden, og hva vi skal sette søkelys på den neste måneden.
- Vi evaluerer årsplanen to ganger i året, på plandagene i august og januar.
- Vi har barnemøter der barna får uttale seg om livet i barnehagen.
- Vi reflekterer over vår egen rolle som personal i møte med hvert enkelt barn i avdelingsmøter og fagmøter, blant annet gjennom et relasjonskartleggingskjema.
- Vi reflekterer over vår egen rolle som voksen i lek med barna gjennom praksisfortellinger i avdelingsmøter, for å kunne forbedre vår egen rolle i leken.
- Vi vurderer barna systematisk gjennom skjemaet «Alle med» i forkant av foreldresamtaler.
- Vi bruker TRAS til å kartlegge og planlegge for enkeltbarn med språkutfordringer.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Nasse, Ole Brumm, Bompere, Sprettbarn og Skolekart lager egne halvårsplaner for det pedagogiske innholdet.
- Vi lager informasjonsskriv med aktiviteter for det pedagogiske arbeidet den neste måneden, og evaluerer forrige måned.
- Vi bruker lukkede grupper på Instagram til å dokumentere med bilder hvordan det pedagogiske arbeidet gjennomføres.
- Vi bruker IST til å gi foreldrene beskjeder og til å legge ut informasjonsskriv.
- Vi bruker Facebook til å framsnakke barnehagen, ved å dokumentere noen av barnehagens aktiviteter gjennom året.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Plandager for personalet 15. og 16. august	
September	Personalmøte Foreldremøter på alle avdelinger Brannøvelse, uke 38	
Oktober	Personalmøte Trivselssamtaler	Skolens høstferie uke 40, 30.9-4.10
November	Personalmøte Foreldresamtaler Plandag for personalet 15. november	
Desember	Luciafrokost Julemiddag for barna Nissefest for barna	Skolens juleferie 23.12.-2.1.25 Barnehagen er åpen 23.12., 27.12. og 30.12.
Januar	Plandag for personalet 2. januar Vinteraktivitetsdag for barna	Barnehagen er stengt 2. januar
Februar	Personalmøte Karneval	Skolens vinterferie uke 8, 17.2.-21.2.
Mars	Personalmøte	
April	Personalmøte (avdelingsvis) Samarbeidsmøte barnehage/skole Påskefrokost for barn og voksne Planleggingsdag 22. april	Skolens påskeferie 14.4-22.4. Barnehagene stengt 16.4-18.4 Barnehagen stengt 22.4
Mai	Personalmøte Foreldresamtaler	1. mai 17. mai 29. mai – Kr. Himmelfart
Juni	Personalmøte Sommerfest for barn, foreldre og personal	9. juni – 2. pinsedag
Juli		Sommerstengt barnehage uke 28 og 29

10. Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Tiltak	Tid
Vi vurderer sammen, i avdelingsmøter, om hvordan det pedagogiske arbeidet, vi har lagt opp til, har fungert den siste måneden og hva vi skal sette søkelys på den neste måneden	En gang pr. måned
Vi evaluerer årsplanen, på plandager, to ganger i året	August og januar
Vi har barnemøter hvor barna får uttale seg om barnehagen	Jevnlig gjennom hele året
Vi reflekterer over vår egen rolle som personal i møte med hvert enkelt barn i: <ul style="list-style-type: none">- avdelingsmøter- fagmøter, blant annet gjennom- relasjonskartleggingskjema	<ul style="list-style-type: none">- En gang pr. uke- En gang pr. måned- To ganger i året
Vi reflekterer over vår egen rolle som voksen i lek med barna gjennom praksisfortellinger i avdelingsmøter for å kunne forbedre vår egen rolle i leken	En gang pr. måned
Vi vurderer barna systematisk gjennom skjemaet «Alle med» i forkant av foreldresamtaler	Vår og høst
Vi bruker TRAS til å kartlegge og planlegge for enkelt barn med språkutfordringer	Gjennom hele året

11. Kilder og referanser

- Brandzæg, I., Torsteinson, S. & Øiestad, G. (2014). *Se barnet innenfra – hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen*. Kommuneforlaget AS
- Høigård, A. (2019). *Barns språkutvikling - muntlig og skriftlig*. Universitetsforlaget
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir.
<https://www.udir.no/contentassets/7c4387bb50314f33b828789ed767329e/rammeplan-for-barnehagen—bokmal-pdf.pdf>
- Lov om barnehager (barnehageloven). (2005). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. (LOV-2005-06-17-64). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Roland, P. (2022). *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole – relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring*. Cappelen Damm Akademisk
- Stai, S. (2021, 5. februar). *Vygotskij og kognitiv utvikling*. NDLA. <https://ndla.no/article/29412>
- Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Pedagogisk forum